

پیوند دین و زندگی

نقدی بر مجموعه کتاب «سبک زندگی» از انتشارات ندای ملکوت

نصرالله دادار

در این نشانه‌هایی است برای گروهی که تفکر می‌کنند. بدون شک پرداختن به موضوع ازدواج که رکن اصلی زندگی هر فرد است، به‌ویژه از دیدگاه قرآن و اسلام، کاری بسیار ارزشمند است اما نکته‌ای که می‌توانست بر ارزش این کار بیفزاید، پرداختن به مسائل روز و نگاه‌های جدید در مسئله ازدواج است. امروز محققان علوم اجتماعی و روان‌شناسی مطالعات بسیار ارزشمندی درباره ازدواج کرده‌اند که باید به آن‌ها توجه شود.

خانواده عنوان جلد دوم این مجموعه است و در پنج فصل تدوین شده است: جایگاه و اهمیت نظام خانواده، تربیت دینی و معنوی خانواده، نقش و جایگاه صلۀ ارحام در تحکیم خانواده، عوامل تحکیم و استحکام خانواده از منظر اهل بیت (ع)، حقوق خانواده در بیان امام سجاد (ع). پرداختن به موضوع «خانواده» در عصر ما که متأسفانه مورد کم‌توجهی است، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است. اما برای صحبت درباره چگونگی استحکام خانواده، نیازمند مطالعات جدی‌تری در این زمینه مانند مسائل عصر جدید، اقتصاد، مسائل اجتماعی، تهاجم فرهنگی هستیم که متأسفانه در این کتاب مورد غفلت قرار گرفته است. کتاب «خانواده» به کوشش میثم طاهرآبادی تهیه شده است.

عنوان جلد سوم، **مسائل تربیتی کودک** است و به اهتمام میثم طاهرآبادی و مهرناز رسول‌زاده تألیف شده است. مفهوم تربیت، اصول تربیتی، ارتباط مطلوب با فرزندان و اهمیت و نقش بازی، محورهای اصلی مطالب جلد سوم است. این جلد از کتاب

«سبک زندگی» عنوان اصلی یک مجموعه ۱۰ جلدی کتاب است که مبتنی بر آیات قرآن کریم، و احادیث و روایات تهیه شده است و می‌تواند راهنمای زندگی، برای مردم به‌خصوص جوانان، باشد. این مجموعه توسط گروه مطالعاتی مؤسسه قرآنی «ندای ملکوت» تدوین و منتشر شده است. انتشار کتاب «سبک زندگی» اقدام بسیار باارزشی است از آن جهت که بین قرآن و معارف دینی با زندگی ارتباط برقرار کرده و خود می‌تواند گام بلندی در راستای ترویج فرهنگ دینی در زندگی مردم باشد.

عناوین کتاب ۱۰ جلدی سبک زندگی به شرح زیر است:

۱. ازدواج، ۲. خانواده، ۳. مسائل تربیتی کودک، ۴. احترام به والدین، ۵. کودکان یتیم، ۶. کمک به بیمار، ۷. هدیه در اسلام، ۸. انفاق و بخشش، ۹. مشارکت اجتماعی، ۱۰. اشتغال و کارآفرینی. نویسندگان همکار کتاب آقایان میثم طاهرآبادی، علی روایی، علیرضا احمدی و سیدعلی موسوی، و نیز خانم مهرناز رسول‌زاده هستند. البته بخش زیادی از مجموعه را آقای میثم طاهرآبادی نوشته است.

عنوان جلد اول مجموعه سبک زندگی، **ازدواج** است. کتاب ازدواج در چهار فصل با عناوین: نظام زوجیت، ازدواج سنت الهی، اهداف و آثار ازدواج و موانع ازدواج تنظیم شده است. محور اصلی کتاب، آیه شریفه ۲۱ سوره روم است که می‌فرماید: «و از نشانه‌های او اینکه همسرانی از جنس خود شما برایتان آفرید تا در کنار آن‌ها آرامش یابید و در میانتان مودت و رحمت قرار داد.

می‌توانست در کتاب «خانواده» ادغام شود، زیرا یکی از مسائل اساسی خانواده، تربیت کودک است.

عنوان مجلد چهارم مجموعه، **احترام به والدین** است. احترام به والدین، رفتار شایسته فرزند با پدر و مادر، احترام به والدین در بیان معصومین(ع) و آثار احسان به والدین، سرفصل‌های اصلی این کتاب هستند. این جلد را نیز میثم طاهرآبادی تألیف کرده است. محور و اساس تبیین این کتاب، چندین آیه قرآن مانند آیات ۱۵۱ سوره انعام، ۲۳ سوره اسراء، ۳۶ سوره نساء، ۱۵ سوره احقاف و ۸۳ سوره بقره است. در این کتاب بر ضرورت احترام فرزندان به والدین تأکید شده است. این کتاب هم می‌توانست بخشی از کتاب خانواده باشد و بهتر بود که در کنار مسائل خانواده دیده می‌شد. ضمناً نویسنده می‌توانست به عوامل بی‌حرمتی فرزندان نسبت به والدین در عصر جدید نیز بپردازد.

جلد پنجم مجموعه سبک زندگی، **کودکان یتیم** نام دارد و علی‌روایی نویسنده آن است. فصول اصلی کتاب شامل معنای یتیم از منظر اسلام، تشویق الهی به سرپرستی و تکریم یتیمان، ضرورت رعایت عدالت در ازدواج با دختران یتیم و یتیم‌نوازی ائمه اطهار(ع) می‌باشد. محتوای کتاب براساس آیات و روایاتی است که در آن به یتیمان توجه شده و می‌تواند مشوق مردم برای رسیدگی به امور ایتم‌ها قرار گیرد. در این کتاب هم مسائل گوناگونی مانند معیشت یتیمان، آموزش آن‌ها، وظیفه دولت در قبال آن‌ها و... مورد غفلت قرار گرفته است.

نام جلد ششم **کمک به بیمار** است و نویسندگان آن آقایان میثم طاهرآبادی و علیرضا احمدی هستند. بیماری و عیادت از بیمار، کمک به بیماران، آداب عیادت و جایگاه پرستاری، مباحث اصلی این کتاب هستند. این کتاب مانند سایر مجلدات مجموعه مبتنی بر آیات و روایات تهیه شده است و به‌طور کلی مردم را تشویق به عیادت از بیماران می‌کند که یک امر اخلاقی پسندیده است.

جلد هفتم **هدیه در اسلام** نام دارد و به کوشش سیدعلی موسوی تهیه شده است. مفهوم هدیه، هدیه در اسلام، انواع هدیه‌ها، و آداب و ارزش هدیه از جمله مطالبی است که نویسنده کتاب به شرح آن‌ها پرداخته است. در بخشی از این کتاب به نقل از امام محمدباقر(ع) آمده است: «رسول خدا هدیه را می‌پذیرفت ولی از گرفتن صدقه پرهیز می‌کرد و می‌فرمود: «به همدیگر هدیه دهید؛ زیرا هدیه دلخوری‌ها را برطرف می‌سازد و کینه‌ها و دشمنی‌های دیرین را از بین می‌برد.» در این کتاب، مانند سایر مجلدات، متأسفانه هیچ اشاره‌ای به نحوه دادن هدیه در جامعه امروز نکرده است، در صورتی که دادن هدیه مانند پاره‌ای از امور دیگر شکل تجملی و تشریفاتی پیدا کرده به‌طوری که خیلی اوقات مردم از دادن هدیه عاجز هستند.

عنوان جلد هشتم مجموعه، **انفاق و بخشش** است که باز

به کوشش میثم طاهرآبادی تهیه شده است. موضوع «انفاق و بخشش» یکی از مسائل مورد نیاز امروز جامعه با توجه به رشد تورم و مشکلات اقتصادی و معیشتی جامعه ماست و پرداختن به این مسئله بسیار ارزشمند است.

بیشتر مطالب این جلد در مزایای انفاق و بخشش از دیدگاه قرآن و روایات است و مشوق مردم به انجام این کار خداپسندانه، اخلاقی و انسانی است. ویژگی‌های انفاق‌کنندگان، آداب انفاق، آثار انفاق و موانع انفاق و پیامدهای آن از جمله مطالبی است که به آن پرداخته شده است.

نویسنده کتاب می‌توانست در کنار این کار به آثار اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و... گسترش فرهنگ انفاق و بخشش در جامعه بپردازد.

جلد نهم **مشارکت اجتماعی** نام دارد. تعاون و مشارکت، پای‌بندی به عهد و پیمان، و رقابت و تعاون عناوین اصلی فصول این کتاب هستند. میثم طاهرآبادی، نویسنده کتاب، ضمن ارائه تعریف تعاون و مشارکت از دیدگاه قرآن و روایات، به تشریح مسائل گوناگون مشارکت، مانند شریک شایسته، بهترین نوع تعاون و همکاری، تعاون در مدیریت، تعاون در نیکی، رقابت و تعاون در نظام اقتصادی اسلام، و احکام و قواعد اخلاقی رقابت و تعاون پرداخته است. به اعتقاد من عنوان خوبی برای این کتاب انتخاب نشده است. زیرا اکثر مطالب آن درباره تعاون در اسلام است، زیرا تعاون تنها یک نوع از ده‌ها فعالیت است که می‌توان به عنوان مشارکت اجتماعی به آن‌ها پرداخت. آیا بهتر نبود عنوان کتاب «تعاون در اسلام» انتخاب می‌شد؟

و بالاخره جلد دهم مجموعه **اشتغال و کارآفرینی** نام دارد و آقایان: میثم طاهرآبادی و علیرضا احمدی نویسندگان آن هستند. این کتاب در چهار فصل با عنوان: کار و تلاش، اخلاق در تجارت، کارآفرینی و تلاش، و اشتغال و اهمیت آن تدوین شده است. انتقادی جدی که به این جلد وارد است اینکه محتوای کتاب با عنوان اصلی کتاب یعنی «اشتغال و کارآفرینی» مطابقت ندارد. در صورتی که عنوان اصلی هر کتاب باید اصلی‌ترین موضوعی باشد که در کتاب به آن پرداخته شده است و در حالی که در همین جلد دهم، در کتاب هیچ اشاره‌ای به مسئله «کارآفرینی» که عنوان کتاب است، نشده است. نکته دیگر اینکه این کتاب به موضوع بیکاری و فرهنگ کار که یکی از مسائل اساسی امروز جامعه ماست، هیچ اشاره‌ای نکرده است.

نگاهی کلی به مجموعه سبک زندگی

الف: پرداختن به مسائل گوناگون جامعه مانند: ازدواج، خانواده، تربیت کودک، احترام به والدین، کودکان یتیم، کمک به بیمار، هدیه در اسلام، انفاق و بخشش، مشارکت اجتماعی و اشتغال و کارآفرینی، آن هم از دیدگاه قرآن و روایات یک کار بسیار باارزش اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی است و باید از همه نویسندگان و مؤلفان آن‌ها تشکر کرد.

ب: بدون شک هیچ کاری بدون ایراد و ضعف نیست و کتاب

ایراد دیگر اینکه در این

مجموعه از مطالعات

روز و جدید، به خصوص

دانشگاهی، در زمینه

مسائل اجتماعی،

روان‌شناسی، تربیتی و...

هیچ استفاده‌ای نشده

است

«سبک زندگی» هم نمی‌تواند از برخی ضعف‌ها به دور باشد؛ از جمله:

۱. عنوان اصلی مجموعه «سبک زندگی» است. در صورتی که در این کتاب هیچ صحبتی یا تعریفی از سبک (style) به مفهوم روش، شیوه و طرز ارائه نشده است و مطالبی که به آن‌ها پرداخته شده، مانند ازدواج، خانواده، اشتغال، هدیه و... بیشتر اشکال زندگی هستند و نه روش یا سبک زندگی. منظور از سبک زندگی می‌تواند سنتی، مدرن، ساده‌زیستی، تجملاتی، اخلاقی، غیراخلاقی و... باشد.
۲. عنوان جلد دهم مجموعه را «اشتغال و کارآفرینی» نام گذاشته‌اند بدون اینکه در کتاب هیچ توضیحی درباره «کارآفرینی» آمده باشد.
۳. ایراد دیگر اینکه در این مجموعه از مطالعات روز و جدید، به‌خصوص دانشگاهی، در زمینه مسائل اجتماعی، روان‌شناسی،

تربیتی و... هیچ استفاده‌ای نشده است.

۴. جلدهای اول تا چهارم این مجموعه (ازدواج، خانواده، تربیت کودک و احترام به والدین) می‌توانست در یک مجلد با عنوان خانواده کار شود، همان‌طور که جلدهای پنجم تا هشتم (کودکان یتیم، هدیه در اسلام، کمک به بیمار، انفاق و بخشش) را می‌شد در یک جلد و با یک عنوان کار کرد.
۵. عناوین جلدهای مختلف کتاب هم‌وزن نیستند مثلاً موضوع خانواده، ازدواج، تربیت، اشتغال یا مشارکت اجتماعی که از مسائل بسیار مهم و پیچیده‌اند قابل مقایسه با کمک به بیمار، هدیه و انفاق و بخشش از نظر سطح و وزن نیستند.

در پایان برای نویسندگان و تهیه‌کنندگان این مجموعه ارزشمند که تلاش کرده‌اند، اثر مفیدی در جهت توسعه فرهنگ دینی در زندگی مردم عرضه کنند آرزوی سعادت و موفقیت داریم.

